

Hallituksen toimintakertomus 1.1.-31.12.2021

YLEISTÄ

Toimintaympäristö

Ylivieskan Vesiosuuskunta on yleinen vesilaitos, jonka toiminta-alue käsittää Ylivieskan kaupungin asutut alueet kokonaisuudessaan. Ylivieskan Vesiosuuskunta on jäsentensä omistama palvelusuuskunta, jonka tavoitteena on turvata asiakkailleen riittävä määrä laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävää talousvettä kohtuullisin kustannuksin. Osuuskunnan vedenhankinta suoritetaan pääosin Vesikolmio Oy:ltä, joka on Kalajokilaakson alueella toimiva kuntien omistama vedenhankintayhtiö. Pieni osa vedestä ostetaan Oulaisten Vesiosuuskunnalta. Ylivieskan Vesiosuuskunta jakelee veden koko Ylivieskan alueelle, rakentaa ja kunnossapitää vesijohtoverkot, sekä myy verkostojen rakentamispalvelua myös Ylivieskan kaupungille sade- ja jätevesiverkostojen osalta sekä kiinteistönomistajille tonttijohtojen osalta. Lisäksi Ylivieskan Vesiosuuskunta hoitaa laskutuspalvelun jäteveden osalta Ylivieskan kaupungille.

Vesiosuuskunnan toiminta-alueelle vesi toimitettiin pääosin Vesikolmio Oy:n Sievin Kiiskilän ja Pitkäkankaan pohjavedenottamoista. Ottamoilta lähtevä vesi käsitellään kalkkikivialkaloinnilla, jolla nostetaan veden pH noin kahdeksaan. Tällä saadaan metallisten putken osien, kuten hanojen syöpyminen minimoitua. Lisäksi vesi desinfioidaan UV-laitteella varmuuden vuoksi.

Jäsenet

Kertomusvuoden päättyessä Ylivieskan Vesiosuuskunnassa oli 3102 jäsentä ja jäsenten eli omistajien maksettujen osuuksien määrä oli yhteensä 3180.

Osuuskuntakokoukset

Varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 25. toukokuuta 2021 Ylivieskan jäähallin kahviossa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Matti Saarikettu. Kokouksessa oli edustettuna 11 osuuskunnan jäsentä.

Hallinto

Hallitus kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa Mikko Haapakosken toimiessa hallituksen puheenjohtajana. Toimitusjohtaja Toni Huuha toimi hallituksen kokouksissa esittelijänä ja sihteerinä.

Vesiosuuskunnan tilintarkastajina toimivat Heidi Hukka KHT ja Tarja Hynynen HT. Hallituksen valitsemina tositetarkastajina toimivat Tommi Salo ja Matti Lesell.

Hallituksen kokoonpano

Puheenjohtaja	Mikko Haapakoski
Jäsenet	Pasi Eskola
	Jouni Harju
	Tarmo Hirvelä
	Matti Lesell'
	Tuomo Saari
	Tommi Salo
	Joonas Yliluoma

Henkilöstö

Osuuskunnan vakituisen henkilöstön määrä oli vuoden päättyessä 10. Määräaikaaisia työntekijöitä ei ollut. Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden päättyessä 48,7 vuotta ja keskimääräinen työssäoloaika 18,2 vuotta.

Työntekijät:

toimitusjohtaja	Toni Huuha
vesihuoltomestari	Juha Vántänen
toimistotyöntekijä	Maarit Määttänen
asiakaspalvelusihteeri	Johanna Seppälä
käyttöpäällikkö	Heikki Häivälä
vesihuoltoasentaja	Petri Konttila
vesihuoltoasentaja	Mika Löytynoja
vesihuoltoasentaja	Petri Partala
vesihuoltoasentaja	Juha Vähäkangas
vesihuoltoasentaja	Niko Gallenius

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Vedenhankinta 914 334 m³, samansuuruinen kuin edellisenä vuonna. Vedestä 97,8 % hankittiin Vesikolmio Oy:ltä ja 2,2 % Oulaisten Vesiosuuskunnalta. Veden myynti asiakkaille oli 841 254 m³, missä lisäystä edellisvuoteen oli 0,3 %. Näin yleisen kulutuksen osuus hiukan laski, ollen 8,0 % (8,2 % vuonna 2020). Yleistä kulutusta on mm. vuotovesi, sammutusvesi sekä linjojen huuhteluun käytettävät vesi. Voidaan olettaa, että varsinaisten vuotovesien osuus oli noin 5-6 %. Vuotovesimäärä putkikilometriä kohden oli 319 l/vrk.

Osuuskunta hoitaa jätevesilaskutuksen ja sen tilityksen Ylivieskan kaupungille. Vuonna 2021 Ylivieskan kaupungin laskutettu jätevesimäärä oli 607 626 600 444 m³, mikä oli noin 1,2 % edellisvuotta suurempi.

Vuonna 2021 rakennettiin kaava- ja haja-asutusalueelle runkojohtoa 1900 m ja talojohtoa 3500 m. Runkovesijohtoja saneerattiin yhteensä noin 600 m. Saneerauksissa keskityttiin liitossatuloiden ja venttiilien vaihtoihin.

Mekaanisten vesimittarien vaihtoa etäluettaviin jatkettiin vaihtamalla vuoden kuluessa noin 600 mittaria. Etäluettavien mittarien kokonaismäärä nousi yli 3100 mittariin ja kattavuus yli 60 %. Noin 80 % osuuskunnan asennetuista etäluettavista mittareista lähettää tiedot automaattisesti radioverkon kautta tunneittain.

Putkirikkoja oli vuoden 2021 aikana yhteensä 9 kpl, joista runkojohtovuotoja oli 8 kpl ja ulkopuolisen koneurakoitsijan aiheuttamia korjauksia 1 kpl. Työajan ulkopuolella päivystäjälle tuli hälytyksiä yhteensä 62 kpl (2020 38 kpl).

Vuonna 2021 liittyi vesiosuuskunnan verkostoon yhteensä 57 uutta liittujää jakaantuen seuraavasti:

- Omakotitaloja	38 kpl
- Paritaloja	6 kpl
- Rivitaloja	3 kpl
- Kerrostaloja	2 kpl
- Teollisuusrakennuksia	1 kpl
- Muita rakennuksia	7 kpl

TALOUDELLINEN TULOS

Tuloksen muodostuminen

Osuuskunnan liikevaihto nousi lähinnä veden perus- ja käyttömaksujen korotuksen vuoksi.

Liikevaihto oli 1 603 367,00 euroa (1 626 925,57), missä on laskua 1,45 % vuoteen 2020 verrattuna.

Vesiosuuskunnan hallitus on asettanut vuotuisiksi tulostavoitteeksi liikevoiton osalta plusmerkkisen tuloksen. Tästä jäätii. Liiketulos oli -29 290,13 € ja korko- sekä rahoituskulut ja -tuotot huomioiden tilikauden tappio oli 11 890,47 €. Tulosta heikensi edellisiin verrattuna kohonneet vedenhankinta- ja muut kustannukset sekä tuottojen väheneminen valvomon hoidosta ja Alavieskan laskutuksen hoidosta. Vuonna 2020 syntyi jonkin verran säästöjä koronan vuoksi esimerkiksi koulutus- ja matkakustannuksissa. Vuonna 2021 niiden osalta palattiin takaisin normaaliin.

Taseen muodostuminen

Tilikauden kokonaisinvestoinnit olivat 407 457,29 euroa (360 077,70 € v. 2020), missä lisäystä edellisvuoteen oli 13 %. Investoinneista 337 789,15 (316 301,63) euroa kohdistettiin vesijohtoverkoston saneeraukseen ja rakentamiseen, tämä nousi 7 % vuoden takaiseen verrattuna. Verkostoinvestoinneista 50 % kohdistui saneeraukseen ja 50 % uudisrakentamiseen. Muut investoinnit olivat yhteensä 69 668,14 euroa, mikä koostui lähinnä vesimittari-, laite-, kalusto- ja ohjelmistohankinnoista. Investoinnit rahoitettiin kokonaisuudessaan toiminnasta saaduista varoista. Osuuskunnalla ei ole lainoja ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta. Liittymismaksut vuodelta 2021 oli 105 487,44€.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Ylivieskan Vesiosuuskunnan missio on tuottaa tehokkaasti laadukkaat ja varmat vesihuoltopalvelut. Vuonna 2013 laaditun strategian toteuttamista jatkettiin vuoden 2021 ajan. Uusi strategiatyö käynnistettiin 2021 ja se valmistui vuoden 2022 alussa. Uusi strategia ulottuu vuoteen 2030. Strategiaa hyödynnetään tiiviissä yhteistyössä henkilöstön ja hallituksen kanssa viiden pääotsikon alle sijoitettavien kehittämissuunnitelmien kautta. Pääotsikot ovat, markkinointi, asiakashallinta, omaisuudenhallinta, yhteistyö ja johtaminen.

Ylivieskan Vesiosuuskunnan visio vuoteen 2030:

- Ylivieskan Vesiosuuskunta on aktiivinen yhdessä tekemiseen luottava vesihuoltoalan edelläkävijä.

Strategiassa on määritetty myös Ylivieskan Vesiosuuskunnan keskeiset arvot:

- Aidosti palvellen
- Yhdessä onnistuen ja uudistuen
- Puhdasta vettä älykkäin ja kestävin ratkaisuin

Arvoissa näkyvät Ylivieskan Vesiosuuskunnan rooli asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti toimivana yhteiskunnan peruspalvelun tuottajana, luotettavana ja kehitystahtoisena yhteistyökumppanina.

Konkreettisia, strategiaa noudattavia kehityskohteita ovat olleet esimerkiksi etäluettavien vesimittareiden asentaminen ja vaihtaminen kiinteistöihin. Vuoden 2021 aikana asennettiin 600 etäluettavaa mittaria. ensimmäisen koronavuoden aikana syntynyttä rästi kirittiin kiinni. Etäluettavilla mittareilla tullaan jatkossa korvaamaan kaikki mekaaniset mittarit siten, että viimeistään vuonna 2025 kaikki käytössä olevat mittarit ovat etäluettavaa mallia. Vuonna 2020 rakennettua radioverkkoa saadaan hyödynnettyä siten, että 80 prosenttia asennetuista etäluettavista mittareista lähettää

tiedot tunneittain. Etäluettavien mittareiden hyödyntämistä verkoston kunnan seurannassa kehitetään parhaillaan.

Vesijohtoverkosto on kohtuullisen hyvässä kunnossa, mistä kertoo alhainen yleisen kulutuksen osuus. Verkostosaneerauksia pyritään edelleen tekemään, jotta verkoston toimintavarmuus saadaan säilymään hyvällä tasolla. Saneeraukset suunnataan jatkossa enemmän kivisille maille rakennetuille iäkkäimmille runkojohto-osuuksille. Kaava-alueen liittosatulat ja venttiilit on saatu lähestulkoon saneerattua.

Talojohtojen osalta suurin riski on jäljellä olevat rautaiset johto-osuudet, joiden uusiminen on kiinteistön omistajien vastuulla. Talojohtojen uusinnan tärkeyden markkinointia jatketaan kertomalla piilevästä vahinkoriskistä osuuskunnan nettisivuilla, sekä mahdollisesti myös muilla keinoin. Paikalliset LVI-liikkeet ovat myös hyvin valistaneet kiinteistöjään remontoivia tulovesijohdon uusinnan tärkeydestä.

Ylivieskan Vesiosuuskunnalla on valmius tarjota erinäisiä yhteistyövaihtoehtoja lähialueen vesihuoltolaitoksille.

Liikevaihdon arvioidaan vuonna 2022 pysyvän kuta kuinkin ennallaan. Tuloksen osalta tavoitteena on päästä edelleen liikevoiton osalta positiiviseen tulokseen.

Koronapandemia on osaltaan kiihdyttänyt erinäisten sähköisten palveluiden käyttöönottoa ja kehitystä. Vesiosuuskunta otti 2021 vuoden aikana käyttöön sopimisten sähköisen allekirjoituksen, jonka myötä liittymissopimukset ja sopimusten siirto uusille omistajille voidaan tehdä kokonaan sähköisiä kanavia käyttäen.

Vuoden 2022 alussa otettiin käyttöön Wisemaster-kunnossapito-ohjelma helpottamaan tiedon arkistointia, tietojen havainnointia ja toimenpiteiden keruuta erityisesti pumppaamo- ja mittakäivokohteissa. Ohjelmaa voidaan laajasti hyödyntää myös muuten, esimerkiksi mittarivaihtotapah-tuman dokumentoinnissa entisen paperilomakkeen sijaan.

SELVITYS TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINNAN LAAJUUDESTA

Osuuskunnalla ei ollut omaa tutkimus- ja kehitystoimintaa, vaan se osallistuu Suomen Vesilaitosyhdistyksen kautta laajempiin vesihuollon kehityshankkeisiin. Linkkinä Vesilaitosyhdistykseen toimii toimitusjohtaja Toni Huuha, joka kuuluu Vesilaitosyhdistyksen vesihuoltolaitosten kehittämisrahaston toimikuntaan.

ARVIO TOIMINNAN RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät lähinnä veden laatuun ja toimitusvarmuuteen sekä henkilöistöön. Näiden riskien minimoimiseksi vuonna 2016 päivitettiin 2011 laadittu valmius- ja riskienhallintasuunnitelma. Riskianalyyssissä esiinnousseet riskitekijät ja niiden ehkäisy muodostavat perustan laitoksen kehittämistoimille. Tehostamistarpeet on jaettu rakenteellisiin ja toiminnallisiin toimenpiteisiin. Pienehkössä vesilaitoksessa henkilöstön riittävyys on aina riski, jota minimoidaan luomalla yhteistyötä ja hoitamalla suhteet naapurilaitoksiin. Riskien arvioimiseksi vuoden 2020 tehtiin WSP (Water Safety Plan) yhteistyönä terveysvalvontaviranomaisten kanssa. Terveysturvallisuuden mukaan talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan ja talousveden laadun valvonnan on perustuttava veden terveydelliseen laatuun vaikuttavien riskien arviointiin ja hallintaan. WSP ei tuonut esiin uusia merkittäviä riskejä Ylivieskan Vesiosuuskunnan toiminnassa.

Maailmalla on edelleen meneillään koronapandemia, jonka vaikutuksia on jouduttu arvioimaan myös vesihuoltolaitoksilla. Henkilöstön toimintaa on muutettu ja ohjeistuksia parannettu, jotta riskit saadaan minimoitua. Pandemialla ei näytä olevan vaikutusta vedenkäyttöön, eikä se näin ollen

vaikuta vesiosuuskunnan taloudelliseen tilanteeseen. Myöskään tarvikkeiden saatavuudessa ei ole havaittu ongelmia. Pandemian myötä koulutukset ja kokoukset ovat siirtyneet yhä enemmän verkkoon, mikä tuo jonkin verran taloudellisia säästöjä.

Ukrainassa meneillään oleva sota on aktivoinut ajattelemaan huoltovarmuutta myös meillä Suomessa. Vesiosuuskunnallakin tullaan kiinnittämään huoltovarmuuteen huomiota aiempaa enemmän. Toimitusaikojen pidentymisen ja tarvikkeiden hintojen nousun uhatessa varmuusvaraston kokoa on kasvatettu tietoisesti.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTÄMISEN JÄLKEEN

Hallituksen tiedossa ei ole tilikauden päättymisen jälkeisiä olennaisia tapahtumia.

YMPÄRISTÖASIAT

Vesiosuuskunnan toiminnassa ympäristöasiat otetaan huomioon esimerkiksi informoinnissa veden käytöstä, energian käytössä, materiaalien valinnassa ja jätteiden lajittelussa.